

Dear readers,

The texts in the present volume explore fantastic literature written by mostly non-Czech authors who discuss relevance of fictional texts dealing with themes from other than the present reality.

This detachment from our present state of things enables these texts to reveal many relevant insights pertaining to our own times and the authors of the essays, presented in this collection, analyse and explore some of them.

One of the central themes of science fiction is the future of our society and humankind in general, specifically the way the current trends are shaping up future reality and technological progress will inevitably change the most fundamental nature of humanity. Three out of the seven essays are concerned with the theme of the future: Miroslav Kotásek discusses the relationship of science fiction and time, in particular the future, and Natalia Chumarova analyses the influence of the famous 1957 novel by Ivan Efremov *Andromeda Nebula* on the future development of the science fiction in the Soviet Union, focusing on how future is depicted in these novels. Last but not least, Mariusz Marszalski uses the example of Dan Simmons's science fiction series *Hyperion Cantos* to show that people will have to learn to respect and accept difference in the fictional world of the far away future which will see a part of humankind undergo a crucial ontological transformation.

Posthumanism also lies at the centre of Dale Knickerbocker's study which is an exploration of the zombie phenomenon with a focus on what its popularity and continuous transformations have to say about our contemporary society.

In his paper Marek Oziewicz turns his attention to the present and, more specifically, to child psychology. His study is an analysis of three fictional texts of

Neil Gaiman. In all three of these texts the child protagonist dreams about his or her parents being exchanged for their better versions only to realize treachery of such a wish after it has been granted to them and Oziewicz successfully shows how this process contributes to the emotional and psychological development of young readers.

Daryia Khokhel compares the out-of-body experiences in fantastic worlds of Susanna Clark and Halyna Pahutiak, focusing on how they are depicted in both novels. Tereza Dědinová examines the relationship between the degree of integration of the fantastic element in the fictional world of a novel and the authorial purpose which this element serves in the text.

And what is the connection between all these studies and the Czech literature? First of all, many of the novels discussed here have been translated into Czech and gained much respect from the Czech readers (e.g. the fiction of Neil Gaiman, Dan Simmons, Susanna Clark's *Jonathan Strange & pan Norrell*, Ursula K. Le Guin's *Left Hand of Darkness* etc.), but – more importantly – the questions, asked by these studies, are of interest to literature written in any language, country of origin or genre.

Vážení čtenáři,

studie obsažené v tomto čísle zkoumají zahraniční fantastickou literaturu a uvažují nad výpovědní hodnotou uměleckých textů zacházejících s motivy vymykajícími se zkušenosti aktuálního / skutečného světa.

Přes, nebo spíše právě díky odstupu od prožívané reality nabízejí tato díla řadu podnětů dotýkajících se našeho světa, z nichž některé rozebírají autoři zde uveřejněných studií.

Velkým tématem science fiction literatury je budoucí podoba světa a lidstva samotného, to, k čemu mohou vést dobové tendence a jak technologický vývoj promění nejvlastnější podobu člověka. Tématu budoucnosti se úzce týkají tři ze sedmi studií: Miroslav Kotásek se zaměřuje na vztah science fiction a času, především budoucnosti, Natalia Chumarova analyzuje vliv slavného románu Ivana Jefremova *Mlhovina v Andromedě* (1957) na vývoj sovětské science fiction a opět na její zobrazení budoucnosti, Mariusz Marszalski na příkladu románového cyklu *Kantos Hyperionu* Dana Simmonse ukazuje, jak se lidé potřebují naučit tolerovat a přijímat odlišnost ve fikčním světě vzdálené budoucnosti, v němž část lidstva projde zásadní ontologickou proměnou.

Posthumanismus je také námětem příspěvku Dalea Knickerbockera, který analyzuje fenomén ožvlých mrtvých z hlediska toho, co jejich obliba a proměny v populární kultuře vypovídají o stavu společnosti.

Marek Oziwicz na rozboru tří textů s dětským hrdinou Neila Gaimana poukazuje na to, jak dětské snění o výměně vlastních rodičů za nějaké lépe vyhovující a pochopení zrádnosti této touhy prostřednictvím příběhů, v nichž se toto přání protagonistům vyplní, přispívají k emočnímu a psychologickému vývoji mladých čtenářů.

Daryia Khokhel srovnává mimotělní zkušenosti ve fantasy světech Susanny Clarkové a Halyny Pahutiakové se zvláštním ohledem na způsob, jakým jsou v daných textech popisovány. Tereza Dědinová zkoumá vztah mezi mírou začlenění fantastického prvku do fikčního světa díla a záměrem, který fantastično v daném textu naplňuje.

A jaký je vztah toho všeho k české literatuře? Minimálně dvojí: nemálo z děl, o kterých se zde píše, bylo přeloženo do češtiny a získalo si uznání mezi českými čtenáři (díla Neila Gaimana, Dana Simmonse, *Jonathan Strange & pan Norrell* Susanny Clarkové, *Levá ruka tmy* Ursuly K. Le Guinové a další), především však otázky, které zde zaznívají, zajímají literaturu bez ohledu na jazykové a zeměpisné hranice i žánr.

Tereza Dědinová